

Land van Weldadigheid, een themapark met allure

Ab Kuypers

Dit jaar zal in Frederiksoord, Zuid Drenthe, de imkerij op verschillende manieren in de belangstelling staan. Deels permanent in het nieuw te openen Bijenmuseum, deels tijdens de thematentoonstelling 1998: 'Vlinders, bijen en andere fladderaars'. De verwachting is dat dit jaar circa 90.000 bezoekers naar het 'Fredriksoord, Land van Weldadigheid' zullen komen. Tijdens een gesprek met Edward Lehmann, directeur van het oudste AOC (Agrarisch Opleidings Centrum) van Nederland én van het themapark 'Land van Weldadigheid' worden mij de verschillende aspecten van 'Frederiksoord' uit de doeken gedaan.

Blanco

Ik was min of meer blanco afgereisd, met niet veel meer dan het idee van een agrarisch opleidingscentrum, waar na overleg met onder andere de VBBN iets als een 'bijentuin' werd aangelegd. In ieder geval reden genoeg voor een verhaal in Bijen. Een wegomlegging ter hoogte van de school, hartje Fredriksoord, speelde mij parten. Met vriendelijke aanwijzingen van

Tuin in Frederiksoord. Foto uit folder

de plaatselijke bakker en overbuur van het AOC, maar toch met het sterke gevoel gewoonweg te zijn weggestuurd van 'haar' parkeerplaats, kwam ik niettemin op tijd voor onze afspraak.

'Diezelfde bakker zal wel extra krentenbollen verkopen wanneer 'Land van Weldadigheid' de poorten heeft geopend', aldus Edward Lehman, 'zoals trou-

wens de gehele middenstand een graantje zal meepikken van de stroom bezoekers aan Fredriksoord'.

Die wegomlegging was overigens het gevolg van aanpassing van de lokale infrastructuur ten behoeve van 'Land van Weldadigheid'.

De verbazing moet al snel van mijn gezicht af te lezen zijn geweest toen mij met de voor een directeur gebruikelijke duidelijkheid en doelmatigheid het project werd uitgelegd. 'Land van Weldadigheid' is meer dan 'zomaar' een interessante bijentuin. Het ontwikkelt zich tot een themapark van allure. Veel meer dus dan ik in mijn wel heel simpele gedachten had voorgesteld.

Oudste AOC

Het project 'Fredriksoord Land van Weldadigheid', dat vanaf april de poorten opent, is op zijn kortst te omschrijven als een themapark voor flora en fauna. Dat het echter veel meer dan dat alleen is blijkt wel uit de voorgeschiedenis. De oorsprong van Frederiksoord ligt in een ver verleden. Zo'n 114 jaar geleden werd de stichting 'Land van Weldadigheid' opgericht door enkele notabelen. Doel van deze stichting was de verheffing uit de armoede waarin de mensen in Zuid Drenthe zich toen bevonden. Hiervoor werd een kolonie gesticht, waar behalve arbeid en huisvesting ook onderwijs de mens vooruit moest helpen. De AOC te Frederiksoord, het Terra College, is daarvan tot op de dag van vandaag de exponent. Even oud als 'Land van Weldadigheid'.

Toekomst verzekerd

In het project, mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de EU, de provincie en de gemeente en waar tijdens mijn bezoek in maart de verschillende bouwactiviteiten de rommelige getuigen zijn van de laatste loodjes, leeft de historie van de voormalige kolonie voort. Het project, een veelomvattend geheel, is gestart in het kader van de plattelandsontwikkeling, waarbij we moeten denken aan woon-, werk- en leefomgeving. De toekomst van de school wordt mede door dit park veilig gesteld. Voor wat betreft bezoekers richt men zich in eerste instantie op de recreanten uit de wijde omgeving, maar tegelijkertijd op mensen van overal vandaan. Na de nodige landelijke bekendheid zal dat zeker lukken. De school en het

project kunnen als elkaar bestuivende factoren beschouwd worden.

Kruisbestuiving

'De school moet zich, wil ze kunnen blijven bestaan, hoe dan ook onderscheiden van vergelijkbare opleidingen. We denken dit onder ander te bereiken door de speciale benadering, onze leerlingen worden biologisch opgeleid', aldus Edward Lehmann. 'De goede naam die wij al heel lang hebben helpt daar natuurlijk bij. Bedenk wel dat voor veel van onze leerlingen geldt, dat zij per dag anderhalf uur heen en weer terug met de bus moeten reizen. Vaak bevinden zich dichterbij huis ook opleidingen tot hovenier. Ze hebben er dus wel iets voor over om bij ons hun opleiding te volgen'.

- 132 Over de relatie school en themapark: 'Wat hier gebeurt is een mes dat een twee kanten snijdt. Voor onze school betekent het project een financiële injectie, andersom zijn onze leerlingen en leerkrachten actief binnen verschillende onderdelen van het project.' Behalve de mensen van 'Frederiksoord' zelf zijn er meer participanten. Zoals bij het thema van dit jaar de vlinderstichting en de VBBN, bijvoorbeeld. Maar ook andere verenigingen zijn betrokken bij 'Frederiksoord'.

Begrippen

'Land van Weldadigheid' kent een breed scala aan activiteiten. Allemaal vallen zij onder de noemer 'informatie, educatie en recreatie'. Over de wijze waarop dit verwezenlijkt zal worden vertelt Edward Lehmann: 'De verschillende tuinen, met allemaal een eigen thema, waren altijd al toegankelijk voor publiek. Leerlingen en bezoekers lopen hier regelmatig door elkaar. Daarnaast organiseren wij verschillende cursussen, zowel voor mensen uit het vak als voor de liefhebber. Er worden lezingen over uiteenlopende onderwerpen gehouden, die zich in een grote belangstelling mogen verheugen. Bovendien verzorgen wij rondleidingen, voor groepen zowel als voor individuele bezoekers. Wanneer straks het project voltooid is en alle nieuwbouw is ingericht dan hebben we nog meer mogelijkheden. Ik zal je daar straks het één en ander van laten zien'.

Thema en museum

En dan nu ook nog de bijen. Daar was dit verhaal immers voor bedoeld. Vanaf 1 mei zal er in een daarvoor bestemde ruimte op verschillende manieren aandacht aan de bijenteelt worden besteed. Voor de VBBN betekent de medewerking aan het jaarthema een grote inzet van menskracht en gebruik van veel

materiaal. Ook regionale imkers zijn daarbij betrokken, zoals onder andere voorzitter Joop Bloemendaal uit Fredriksoord. Wanneer straks een groot aantal bezoekers langs de expositie zal trekken, dan zal daarin de beloning voor al dat werk liggen.

Het bijenmuseum, open vanaf eind mei, wordt ingericht in één van de nu leegstaande woningen op het immens grote geheel van 'Land van Weldadigheid'. Het museum ligt op het terrein waar nu reeds de 'Koloniehof' is gevestigd. Hier wordt vooral over de geschiedenis en de cultuur van de voormalige kolonie en stichting verteld. Over de totstandkoming van het bijenmuseum vertelt Edward Lehmann: 'Wij waren maar wat blij met het aanbod van Apiculturama, de stichting die de nalatenschap van Atse Dijkstra beheert (zie ook Bijen 5/12: 344-345 (1996). Vorig jaar benaderden zij ons met de vraag of bij ons hun collectie bijenteeltmaterialen in een museum kan worden ondergebracht. Met name Baldi Dekker gaat hieraan vorm geven'.

Nieuwbouw

In een vogelvlucht van driekwartier, word ik door mijn gastheer rondgeleid over een 'Land van Weldadigheid' dat vele malen groter is dan ik verwachtte. Achteraf laat het een gevoel achter een park te hebben bezocht dat een kruising lijkt tussen zoiets als de vroegere Flevohof en een openluchtmuseum. In de nieuwbouw waar nog volop inrichtingswerkzaamheden worden uitgevoerd komen straks het 'Inforium' dat als informatiecentrum dienst gaat doen met onder andere een mediatheek voor tuin- en landschapsarchitectuur. Er komen hier ook verschillende groepsruimten voor lezingen en dergelijke. Tevens een restaurant en een verkoopgedeelte. Ook komt er een geschikte ruimte voor de inrichting van grote beurzen.

Tuinen

In het kort enkele bijzonderheden over het tuinengedeelte tot slot. In de fruihof kan men kennis maken met een fraaie collectie hoogstamrassen. Diverse oude rassen fruitbomen zijn hier bijeengebracht door de Noordelijke Pomologische Vereniging. De 'Ideeëntuin' omvat voorbeeldtuinen die aangeven hoe aangepast kan worden getuinierd. Ouderen en mensen met een handicap kunnen hier interessante ideeën opdoen. De 'G.A. van Swietentuinen' is de inmiddels 114 jaar oude schooltuin, ook geschikt gemaakt om bezoekers te kunnen ontvangen.

Een vervolg

De ruimte die mij hier ter beschikking staat is te kort